

thư gửi từ quê nhà

Gần đây một số AH từ quê nhà đã biên thư cho bạn bè bên này, lối lẽ chua cay, phản-ánh phần nào tâm-trạng hiện-thời của những người còn kẹt lại. Ban PT xin trích đăng nguyên-văn vài đoạn của những lá thư đó để quý AH biết được vài tin-tức cũng cuộc sống của bạn bè mình bên đó. Thư không có phần trả-lời vì đã được các AH nhận thư trả-lời riêng rồi, mà dù có trả-lời nội đây các AH ở bên nhà cũng không đọc được, nhưng cũng cứ nêu lên đây để những ai còn chút tí hiềm cá-nhân hãy dứt bỏ để ngồi lại với nhau, lo việc chung.

* *

MỘT AH Ở KL : Ngày 20/4/82.

Tôi vừa nhận thư anh và sau đó ít hôm thì nhận được quà.... Cũng như lần trước, tôi đã xúc-động nhiều trước tình-nghĩa bạn bè hay đúng hơn trước tình mền thương của người dân anh thân-thiết. Và tôi cũng không quên được nỗi ngày gian-khó chúng ta chia nhau từng củ khoai, trái chuối và những lần lội bộ nhọc-nhăn khô-sốt trên đường công-tác. Anh em bên nhà nhớ tôi chuyển lời thăm anh và các anh em bên đó. Tử đạo anh đi số anh em còn lại cũng giảm dần dần đi, Kiều-Tiên nghĩ việc ở nhà bán bún bỏ những rồi cũng dẹp vì mệt mà không khá lắm. Nghiêm cũng xin nghỉ để đi tìm Mai Hà nhưng tới nay cũng chưa thấy gì? Trịnh Thành và Tùng lần-lượt ra đi. Và trước Tết rồi An và Phước bỏ đi. Các anh em sau này may-mắn hơn đỉnh, Khiêm nhiều. Ấn nhỏ (HCông) và Trung đã có giấy bảo-lãnh vừa đi làm vừa chờ chính thức ra đi. Hiện giờ chỉ còn Thuận, Quý Túy và Tôi là không có ai bảo-lãnh cả nên đành ngồi chờ... không biết cái gì sẽ đến với mình! Còn bên tòa nhà cũ thì

lần-lượt các anh Tấn, Diệu và Ấn lớn đều xin thôi để chờ đi chính-thức. Có thêm Bôn, Nguyên và mới đây Trí về đây nữa. Khôi, Tài (Trưởng Đ.), Đào, Thắng, Mơ, Lê, Hồn, Quyên, Đồng và Tốt vẫn còn đó để nghiên-ngâm ưu-tư về cái kiếp phu-sinh. Riêng Lê năm rồi bị vận xui đeo đuổi hết mất trộm thì bị gãy chân vì tai-nạn lao-động đến nay vẫn cần chống nạn. Trình vừa hết nạn chán nản năm nhà không làm gì cả. Trong số ít ỏi còn lại như vậy của gia-đình KL thể mà cũng có một vài bộ mặt không giống ai, bon chen, tìm mọi cách để nhoi lên. Hoãn-cảnh khó nghèo, lỡ vận cũng là cái gạn-lọc những nhớ-bẩn của con người đó anh!.... Trong năm qua anh em bên ấy có hảo-ý trợ-giúp một số anh em bên nhà. Việc này làm cho anh em còn lại cảm thấy được an-ủi và bớt tủi thân phần nào....

MỘT AH NGUYỄN LÂM Ở TN KIẾN-THIỆT:

... Riêng moa, đợi hết năm nay xem vụ đi chính-thức ra sao. Nếu không

cũng phải thu' dợt thêm một lần nữa... Mấy hôm nay trời mưa nhiều. Hôm nào mưa quá moa nghỉ luôn. Sở' cũng vắng hoe. Bấy giờ moa làm việc cầ-giặt cầ-giặt, chỉ làm một buổi thôi, buồn buồn làm chủ luôn. Bấy giờ làm chủ thật sự. Hồi này ít bị công-an hỏi thăm sức-khoẻ vì có cho chúng chút cháo. Nhưng phải đi làm, không có nơi làm việc thì nhiều rắc-rối phiền-toái chống đỡ khế nổi. Vật-giá gia-tăng "phi-thuyền" Lường không đủ cho con nó ăn sáng mà thôi.

Thành-phố Saigon vẫn ổn-àồ chiếc cái ăn nhậu đủ-dội hơn hồi vài năm trước. Bối cảnh ngày càng đói và cái ăn thanh quan-trọng. Bận bề vẫn dợt đều đều, lâu lâu không gặp thì đoán là hoặc dợt tốt, hoặc là bị năm ập. Lâu quá mới gặp mặt thì là mới năm ập ra. Nếu đầu trọc thầy tu và bị đứt thủ ghế: ghế ruồi, ghế hòm, ghế lở, ghế nước.. thì đúng là đồ origine rồi. Toa nhớ Nguyễn Văn Thủy làm Tổng-Cuộc Gia-cư chủ! Không biết nó dợt làm sao mà bị kêu án 20 năm tù. Khổ' chưa!...

THƯ CỦA 1 AH TRƯỚC LÂM CC CAO-NGUYỄN:
... Hiện nay moa sống nơi quê nhà mới thấy được mối liên-quan mật-thiết giữa "óc" và "bụng". Quản-ly cái bụng để óc phải nghỉ và nghe theo, tay chân phải làm theo. Phưởng-thức này áp-dụng cho công việc Trăm Năm Trồng Người. Tạo nên một lớp người chỉ biết nghe và lập lại, miễn suy-nghĩ và theo Darwin thì trí óc không làm việc teo lại nhỏ lại. Con người trở-thành ngoan-ngoãn, hiền -lành và ngu. Ngoan và ngu thì được ngồi trên cai-trị! và sẽ đưa đến một nền kinh-tế 20 năm chưa mua được cái quần thủng đít. Cái khó lớn nhất là cái suy-nghĩ. Một khối óc đã nhiễm hai nguồn nội-lực vô-công trái ngược nhau như âm khắc dương, luôn luôn bị nhiều phản-ứng. Lúc nào mình cũng phải cố-gắng hoà-giải, nếu không thì bị "tầu hỏa nhập ma"...

MỘT AH TRƯỚC LÂM KS TƯ-VỤ:

Ngày 25-12-81. Thăm người bạn xưa:... Thụ (Ngô Việt), Anh (Ngô Trọng) vẫn còn đó, gia-đình Tiếp cũng còn đó đã nộp hồ-sơ và đợi giấy gọi. Đề (Phạm Doãn) đã đi Tây Đức hồi tháng 8/81... Trong suốt mấy tuần nay, kể từ khi Ba Mai mất, cả nhà lên chùa để dợt

lẽ làm tuân, nghe các thầy cũng xự tung kinh, cảm thầy hiểu hơn ngày trước và chấp-nhận cuộc đời eo-le trong sự vô thường. Người ra đi thì sung-sướng (nếu không phải xuống địa-ngục), trong khi người ở lại thì than-khóc rên-siết. Sao độ này nhiều người bị đau tim quá; như Ba Mai đó, trông tướng khoẻ-mạnh, dùng một cái thầy nhồi trong tim, qua lần thứ hai là đã thầy một lần rồi, đi đứng bắt đầu khó-khăn; vô Bệnh-Viện Triều-Châu, sau 3 tuần, bác-sĩ nói sắp cho xuất-viện nhưng sẽ sống như một người già,... thì lại ra đi lặng-lẽ trong giấc ngủ trưa, một mình. Chiều Thím ấy vô lại thì người đã lạnh từ hơn 3 tiếng. Bọn mình phải vô xin cho đem về nhà hôm 28/10 và ngày 31/10 thì chôn trên xa-lô Đại-hải...

..... Bên này, vật-giá cứ việc leo, thiên-hạ chẳng buồn than-thở làm chi, miễn có mấy hột mỗi ngày. Giữ xe đạp này phải 1 đồng, mà còn rắc-rối nữa Bột mì ngày cũng khan-hiếm giống như xăng vậy, 1 lít chính-thức là 25 đồng, cho đến 32 tới 35, một tô phở 15 đồng. Trên lễ đường, vẫn cầ-phê cầ-cháo, vẫn ăn nhậu, vẫn ăn diện đứng thời-trang. Một điều Dunhill 8 đ, 1 điều 555 cũng 5 đ. Đồ tennis giá tăng vọt, một trái banh 100 đ, vợt kiếm không ra. Vợt cũ loại wilson cũng phải 500 đ. vì một số Việt kiều về đây mua hết ráo các vợt mới, mua cả giấy nữa đem đi.....

MỘT AH TRƯỚC LÂM Ở THỦY-NÔNG: (VX Thái)

Ngày 3-3-82. Các anh em TN. Anh Chư thì anh đã biết tin rồi. Cách đây hơn một tháng, tôi có gặp a. Đề KS tập-sự, Chuyển và Can chắc còn nhớ, có việc qua Sở; Đề làm TN ở Bến-tre, phiên dịch và làm về mấy chương-trình cũ, nay tiếp-tục. Để có dịp gặp anh Khiêm (Mỹ-

Tho) và nói rằng còn đủ mặt cũ ở đây. Tôi có gặp a. Nguyễn Ngọc Ẩn ở CC nói là a. Bình và con trai đã đi Hải-Phòng rồi. Tôi sẽ đến nhà hỏi lại xem có mặt không. Còn tôi thì đã nghỉ làm cách đây gần 2 tháng, được nghỉ có lương (2thg) đến 10-3-82 này là hết để đổi sổ hưu. Sẽ được lãnh theo quý với 70 đ. mỗi thg Châu Lộc đã đi nghĩa-vụ 4 năm, mới giải ngũ tháng 11-81, và đang sửa-soạn thì vào Bách-khoa (Cơ-khí). Sức-khỏe tôi thì gần bằng cũ, may-mắn là ít bệnh và vẫn không phải đeo kính. Tôi chưa đi tìm việc làm thêm, nghề Thủy-Nông cũ thì không sử-dụng từ 7 năm nay rồi nghề mới (tay trái) là phiên-dịch và dịch sách kỹ-thuật về cơ-khí. Dạy học thì bó-buộc giờ-giấc. Sở củ đang muốn đưa tài-liệu kỹ-thuật để dịch, tài-liệu dịch tính theo "nghìn chữ" mà trả tiền. Hiện nay chưa đưa dịch, chắc còn phải đi hỏi giá quy-định và do Tài-vụ Sở chấp-thuận nữa...

THƯ CỦA MỘT AH TRƯỚC LÀM CHO CQ. TỰ-TRỊ
... Chúng tôi cảm thấy càng ngày càng cô-độc vì bạn-bè thân-thiết lần lần rủ nhau đi xa hết. Rồi đây về già quanh-hu không còn ai để chuyện trò đàm-câu hân-huân. Những người bạn mới thì khó thể nói chuyện thoải-mái được...
... Năm 1976 tôi được nhà nước thưởng cho đi "đại-học lao-động" 3 nơi. Mỗi nơi trên một năm, cộng lại đủ 4 năm chốn. Tốt-nghiệp với một bằng-cấp "lệnh tha". Về nhà ngơ-ngác như Tử-Thước về trần. Ở nhà được ít tháng rồi nhờ chủ-trưởng khoan-hồng của nhà nước và khoa-học kỹ-thuật là then-chốt. Tôi được gọi vào làm ở phòng kết-cấu (tính bê-tông cốt thép), lương hợp-đồng 150 đ./tháng. Làm đủ 8 tiếng 1 ngày không thiếu một phút. Một năm đầu không được mua gạo. Về sau được mua 13 ký gồm khoai mì, khoai lang bo bo, bột mì và chu gạo. Đó là may-mắn, chứ hơn 90% anh em đi cải-tạo về không thể kiếm được việc làm. Bền làm nội-trợ để vợ bốn-ba chạy gạo. Đó cũng là cách-mạng, giải-phóng dân bả rakhỏi ồng tảo để kê lưng gánh cái xe bò của dân ông. Đi làm để khỏi bị phường khóm chăm chút hỏi thăm kỷ-căng. Mà ở nhà chắc cũng có ngày phát điên lên. Đem lương hai vợ chồng mà đi chợ thì chỉ được một tuần thôi. Từ từ bần ghè, áo quần, nồi niêu vật dụng rủ nhau xếp

hàng một, ra chợ trời năm. May nhờ cán bộ có lòng nhân-đức mua về dùng nên mình đỡ đói thời-gian. Trong nhà quá thiếu-thốn thì vợ chồng con cái cút gắt gối nhau hoài. Nhà cửa phở-xá, dần dà thành cửa nhà nước cá. Còn vài tiệm nước bán tạp-nhập, tiệm ăn nhậu, nhưng không bền lâu vì thuê đánh quá cao. Họ phải đóng cửa. Có tiệm đóng tới 3000đ một tháng; chịu chi nổi, chỉ có nước đi ăn cướp may ra có tiền đóng, còn ăn trộm thì cũng không đủ. Thỉnh-thoảng, tôi cũng chuẩn về đi làm việc riêng, cũng kiếm được dăm bảy chục (không đủ vào đầu, nhưng đầu vợ để đi khê-khê với anh em cho đỡ buồn...

THƯ 1 NỮ AHCC NGUYỄN LÂM CHO 1 CQ TỰ-TRỊ :

... Hôm Tết anh Hướng đi chui chẳng-may bị kẹt (Hướng Hoà-Xa). Bị giam 3 tháng, bảy giờ phải đi lao-động, làm đất, vét mương, đồn ruộng, cây cây.... khổ thân nó quá, vợ con nheo-nhóc. Hộ khẩu lại bị cắt rồi chẳng biết ngày nào được ra tù.

Bạn bè bây giờ chẳng còn ai, lần lượt đều đã ra đi hết. Chúng tôi ở đây buồn lắm. Càng ngày càng khó, ngày càng kho. Sở tôi chỉ còn một mình tôi không còn ai để chuyện trò tâm-sự nữa. Đúng là sống như thấy tu, ăn như tử. Tôi phải rán đi làm bổi ở nhà thì nó bắt đi lao-động khó lắm. Biết đến bao giờ cho đủ già để hết tuổi lao-động đây!

.... Mong được anh kể cho nghe tin tức bạn bè anh em CC ở nơi quê người.....

THƯ CỦA AH VX THÁI (TN): Ngày 2-7-82.
... Chắc anh cũng đã nhận được thư tôi

viết ngày 29-5-82 rồi. Sau đó vài hôm, được Máo đến báo-tin, lúc buổi tối hôm 2-6-82 là Anh Quý đã chết và được quản tại nhà ở Huỳnh Tịnh Của. Hôm sau tôi có báo-tin cho Thái (Nguyễn Quang) ở gần nhà, cho Đình Huấ Chí, và đến nhà Sathí không gặp. Chiều hôm 3-6, đến họp tại nhà anh Chư để đến phúng hoa. Hôm đó có một số bạn cũ đồng khóa với anh Quý, có Cử và một số các bạn ở Sớ (Chư, Lê Sinh Hy, Thư, Máo, Nguyễn Văn An, Nguyễn Khoa Hân. Hôm đưa đám có thêm Chí, Miêu. Anh Quý bị mê-mạn suốt từ 1-5, sau đó có tỉnh một hai lần nhưng không nói được, phải cho ăn theo ông dẫn qua mũi. Lúc các bạn đến viếng, vài trước quan-tài, chị Quý ra sân đứng nhìn vào, để cho các con đáp lễ. Lúc hạ huyệt có điều-vấn (anh Nhu đọc)...

Anh Chư hơn tôi ít nhất cũng 4 tuổi, nay vẫn đi làm, chăm-chỉ bằng và hơn trước, không nghĩ đến việc xin về hưu (anh Chư nói là anh ký hợp-đồng. Nếu đứng về phư diện riêng biệt, vật-chất chẳng hạn thì anh Chư được xem như là đầy-đủ, so với nhiều người...

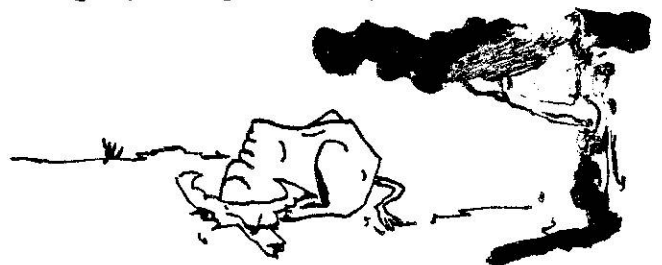
Tôi thỉnh-thoảng có gặp các anh em ở Sớ cũ; gặp anh Cử ở nhà, nói chuyện với cả anh Huê (ONDEE) ngày trước. Anh Huê bị tai-nạn xe hơi, đứt mạch máu 3 chỗ. Ở đầu, may-mắn qua khỏi cách đây ba năm nghĩ việc nhưng chưa lãnh hẳn. Chí vẫn bận đều đều, Thư cũng vậy. Tôi biết tin Lộc đã trở lại nghề Đuốc, nên hôm 5-6-82 đến Chợ An-Đông tìm cơ gặp, Lộc bận, hẹn với tôi là sẽ lại nhưng đến nay chưa thấy tới. Lộc vẫn khỏe-mạnh, bình-thường. Bạn Sa cũng chưa lại tôi; theo nhận-xét thì tú kem quá cũ, nhả lụp-xụp, người đông đúc thì phải. Vợ sau này chưa có con, và Sa vẫn chạy ngoài. So-sánh tất cả thì Sa ở hoàn-cảnh kém nhất. Thấy nói bên Cổng Chánh có truyền-thống giúp bạn, TN thế nào?...

THƯ MỘT AH Ở KL : Ngày 5-4-82.

... Từ ngày anh bỏ đàn em ra đi không một lối tạm-biệt, tôi buồn lắm.... Thành còn ngồi nguyên chỗ cũ, còn tôi thì đã đổi qua khu bên dãy nhà cũ tú lủ và làm chung với Lẽ, Bắq, dưới quyền lãnh-đạo của Sếp T. Phó Phòng, và Tuệ, Trưởng Phòng. Thôi thôi-thể tạo anh hùng mình cũng chấp-nhận, tính bỏ không có gì thối-mắc.

Buồn lắm anh ơi! Anh ra đi đã buồn, mà không nhận được thư từ gì bên đó càng

buồn hơn nữa. Hay là anh giận gì tội này cho nên anh đi đường anh, tôi đường tôi chỉ có thể thôi. Nhìn lại Sớ QTKU trước đây, tôi thấy hầu hết nhân-viên đều bỏ đi hết ráo (cô Loan và anh Sung đã ở bên đó, còn ông Kiệt và Hùng đánh máy đã nghỉ việc), nếu xét "lao-động" tiên-tiên thì có lẽ Sớ QTKU sẽ đoạt giải nhất, duy chỉ còn tôi lại còn ở lại đây... Bên này anh vẫn bình-thường ngày ngày vẫn bảo-đảm 8 giờ vắng ngọc Công việc làm ở Cơ-quan chẳng có gì vì không có kinh-phí cho nên phải đi làm thêm công-tác ngoài ở mấy Ty GTVT địa-phương gọi là công-tác 3 lợi-ích, để kiếm thêm tiền, vì vậy anh em Phê tôi (Phòng Kỹ-thuật) thường kéo nhau đi khảo-sát, người thì nhấm máy, kẻ thì cầm mia, jalon hay đo chaine; tóm lại là làm tất cả công-việc của kỹ-sư và trắc-luồng-viên, họa-viên đến lao công đề rồi về lập hồ-sơ kỹ-thuật. Cũng vì công-tác này mà Lẽ bị đo ván và gãy chân ở Trà-Vinh, có lẽ anh đã biết. Nay thì đã tháo bột và đang tập đi, có lẽ độ 1 tháng nữa mới đi đứng bình-thường được. Trong khi đó thì bên CTy KSTK, MH Thành nhà ta ngồi ngáp ngáp, ngáp dài vì công-ty không kiếm ra khách hàng. Bên đó nay lại theo chế-độ làm khoán, cho nên nhiều khi Phòng TK vắng như chùa Bà Đanh. Anh Diệt thì ngày ngày vẫn trùm chán... thật kỹ trong khi chờ giấy tờ... ra đi. Còn Lê Thành Trinh thì vẫn ở nhà tể gia, nội-trợ chứ không có ý-dịnh đi làm gì. Thế mà sống đây, vì giữa chuyện đi làm và ở nhà chẳng khác gì nhau so với mức lương chết đói (à, tôi xin cải-chính, so với mức lương đói chứ chưa chết, chẳng nào nói chết đói là chẳng nói láo)... Lẽ nhân dịp gãy chân cũng xin nghỉ, nhưng chưa được giải-quyết.

Thôi thư đã dài, tôi xin tạm ngưng bút nơi đây. Tôi xin gửi lời thăm tất-cả anh em bên đó. Nếu có gặp Hoàn, Giảng, Trịnh-Thánh, nhớ nhắn biến thức tôi với.

LẠI THƯ CỦA MỘT AH Ở KL :

... Tôi đã nhận được.... Tôi đã xúc động nhiều trước tâm tình này...

Lâu nay tôi vẫn được biết tin-tức của anh và các bạn bè xưa cũ bên đó. Thỉnh-thoảng cũng muốn viết thư thăm hỏi nhưng sao cảm thấy chút gì ngại ngại trong lòng nên lại thôi. Có lẽ tình-cảnh khó-nghèo bên này đã tạo cho mình nhiều mặc cảm đó anh. Nhấn đây nhờ anh cho tôi gửi lời thăm các bạn khác. Tôi cũng ước mong có một ngày nào đó mình sẽ lại gặp nhau vui-vẻ như xưa.

Bên nhà, số bạn bè làm chung lẫn-lẫn với bớt đi. Sự buồn nản càng ngày càng dày-đặc bao-bọc lấy bọn này. Cái vui-sướng trong công việc làm, trong đời sống hằng ngày hầu như cạn hết đi, chưa lại những ray-rút dẫn-vật làm cho tâm-trí của mình không lúc nào yên-ổn được. ... Lối đàn anh bọn này ở "sở" bây giờ chỉ còn anh Khôi. Mới đây anh Khôi có cho bọn này xem một tấm ảnh chụp một số anh em có nhiều may-mắn trong một buổi họp mặt gì đó. Bọn này nhìn ảnh mẫu đẹp -đẹp với bao nỗi vui buồn lẫn-lộn.....

Đời sống bên này càng ngày càng khắc-khổ. Lương hằng tháng, mặc-dẫu có thêm trợ-cấp này nọ bằng lương chính vẫn không đủ đầu vào đầu. Phần chận-nản không thiết-tha làm thêm việc gì nữa nên "cán chỉ phó" của mình không lúc nào thăng-bằng được. Tuy sống xa nhà đã lâu nhưng chắc anh cũng hình-dung được dễ-dàng những nỗi cơ-cục bên nhà. Những nỗi nhiều thêm buồn nên xin nói qua chuyện khác...

AH PHÙNG ĐỨC BĂNG (KL) : Ngày 30/5 1982
... Thành-thật cảm ơn các bạn đã nghĩ đến mấy đứa đang sống "cơm hơi bên này" Thời-gian cách đây mới có mấy năm mà xem dài như một thế-kỷ. Những đứa con ở đây đã nếm đủ các mùi đời, chỉ có một điều. là chưa ai biến thành khỉ mà thôi. Bạn có gặp Huỳnh Tấn Đạt và Huỳnh Kim Long không? Lưu Thanh Trung hiện ở đâu, kể cả Đạt nhớ nữa. Bây giờ Cần-Thở không vui như lúc mình còn ở đó. Ông Quỳnh "độc" về hưu, thoát được lò lửa. Thắng Phương con đồng quá chưa nhúc-nhích được. Tà tà chờ thôi. Thắng Nghĩa (Hồ Hữu) đã về Sài Gòn ở Phong Quân-Lý CD. Đặng Hoài Nghĩa về Long An. Thắng Trần Minh Đường và Cô Mai đã có 2 mặt con... Khuu Tống Giang lúc này còn dốt tennis không?. Nhớ lúc Gi. còn ở Cần-Thở nhiều kỷ-niệm lắm và

nhờ nhanh tay nhanh chân mà ngày nay đỡ khổ. Có lẽ Khu Cần-Thở mình ít vượt biên nhất. Chỉ có bạn Huỳnh Văn An thanh-công vì đưa được 4 đứa con theo...

... Thấy anh em đang xây "lò nguyên tử" muốn xin 1 cục ném "khỉ" chơi đỡ buồn nhưng kém may-mắn nên chưa góp phần được... Sến, tếu vui lắm, nhưng mấy ngày sau nghe tin Sông Bé nói Sến đã ra đi rồi, buồn cho Sông Bé, nhưng mà mừng cho Tổng Cuộc KL. Chắc một ngày nào đó T. có gặp lại tụi này lấy làm lạ lắm, vì nghề Công-Chánh mà chỉ biết trồng khoai mì, lúa, đóng thùng và lau rửa nhà cửa...

... Đời sống khỏi nói, người tu ăn chay rất nhiều, thân xác ròm teo nhg đặc-biệt dân Công-Chánh cũ chưa ai thành "khỉ"...

... Nhờ thăm các bạn cũ của tụi mình nhé.

